

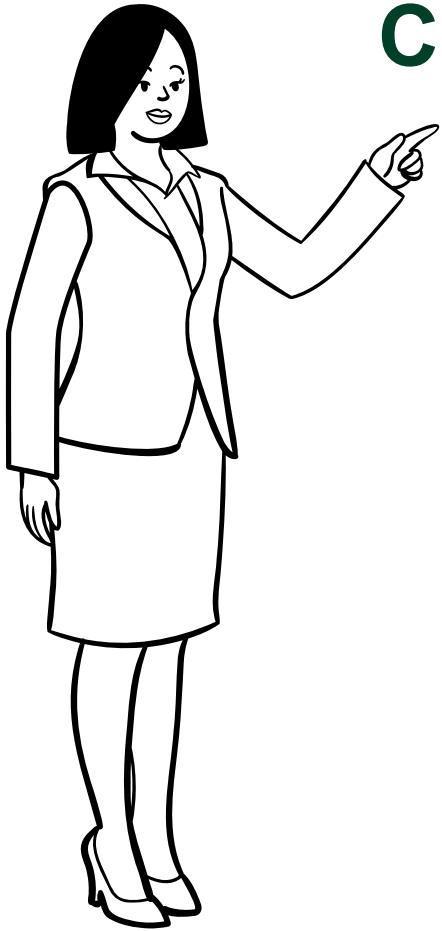
Organ wydający END

Wyjaśnienia na przykładzie orzecznictwa

Funded by
the European Union

C-584/19

Pojęcie organu wydającego

Okoliczności faktyczne

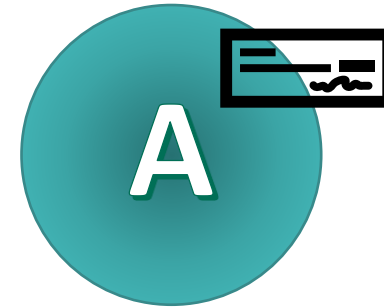
Niemiecka prokuratura prowadziła dochodzenie przeciwko A. i innym ustalonym osobom w sprawie oszustwa. Osoby te były podejrzewane o to, że wykorzystując uzyskane niezgodnie z prawem dane i z zamiarem popełnienia oszustwa, sfałszowały polecenia przelewu, na podstawie których na rachunek bankowy otwarty na nazwisko A. w banku austriackim zostały przekazane bądź miały zostać przekazane środki.

Okoliczności faktyczne

Niemiecka prokuratura w Hamburgu wydała europejski nakaz dochodzeniowy, w którym zwróciła się do prokuratury w Austrii o przekazanie jej kopii wyciągów z tego rachunku bankowego. Zgodnie z austriackim prawem bank może zostać zobowiązany do przekazania wyciągów z rachunku bankowego wyłącznie na podstawie czynności dochodzeniowej zarządzanej przez prokuraturę i zatwierdzonej przez sąd. Prokurator w Wiedniu zwrócił się do sądu krajowego w sprawach karnych w Wiedniu o zatwierdzenie przeprowadzenia tej czynności.

Sąd w Wiedniu zastanawiał się jednak, czy niemiecką prokuraturę, która wydała nakaz, można uznać za organ wymiaru sprawiedliwości i czy ma do niej zastosowanie pojęcie „organu wydającego” lub „prokuratora”.

Art. 1 ust. 1 dyrektywy w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego

Art. 2 lit. c) dyrektywy w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego

Art. 2 lit. c) ppkt. i) dyrektywy w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego

Okoliczności faktyczne

Sąd w Wiedniu zastanawiał się jednak, czy niemiecką prokuraturę, która wydała nakaz, można uznać za „organ wymiaru sprawiedliwości” i czy ma do niej zastosowanie pojęcie „organu wydającego” lub „prokuratora”.

Art. 1 ust. 1 dyrektywy w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego

Europejski nakaz dochodzeniowy (END) to orzeczenie sądowe wydane lub zatwierdzone przez **organ wymiaru sprawiedliwości** jednego państwa członkowskiego (zwanego dalej „państwem wydającym”) w celu wezwania innego państwa członkowskiego (zwanego dalej „państwem wykonującym”) do przeprowadzenia jednej lub kilku określonych czynności dochodzeniowych w celu uzyskania materiału dowodowego zgodnie z niniejszą dyrektywą.

Art. 2 lit. c) ppkt. i) dyrektywy w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego

„**organ wydający**” oznacza: każdy inny właściwy organ określony przez państwo wydające i w danym przypadku wypełniający swoją funkcję organu dochodzeniowego w postępowaniu karnym, który jest w danej sprawie właściwy, by nakazać gromadzenie materiału dowodowego zgodnie z prawem krajowym. Dodatkowo zanim END zostanie przekazany organowi wykonującemu END, jest on zatwierdzany, po przeanalizowaniu jego zgodności z warunkami wydawania END zgodnie z niniejszą dyrektywą, w szczególności z warunkami określonymi w art. 6 ust. 1, przez **sędziego, sąd, sędziego śledczego lub prokuratora w państwie wydającym**. Jeżeli END został zatwierdzony przez organ wymiaru sprawiedliwości, organ ten może także być uznany za organ wydający do celów przekazania END;

Pytanie prejudycjalne

Czy termin »organ wymiaru sprawiedliwości« w rozumieniu art. 1 ust. 1 dyrektywy [2014/41] i termin »prokurator« w rozumieniu art. 2 lit. c) ppkt (i) wyżej wymienionej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że **obejmują one również prokuratury państwa członkowskiego, które w ramach podejmowania decyzji w sprawie wydania europejskiego nakazu dochodzeniowego**, narażone są na ryzyko podlegania, bezpośrednio lub pośrednio, instrukcjom lub indywidualnym poleceniom ze strony organu władzy wykonawczej, takiego jak Justizsenator (minister sprawiedliwości) w Hamburgu?

Zastosowanie orzecznictwa

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału przy dokonywaniu wykładni przepisu prawa Unii należy uwzględniać nie tylko jego **brzmienie**, lecz także jego **kontekst** oraz **cele** regulacji, której część przepis ten stanowi [ust. 49]

Brzmienie

Decyzja ramowa w sprawie europejskiego nakazu aresztowania nie wskazuje, które organy wymiaru sprawiedliwości są organami wydającymi, natomiast dyrektywa w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego wymienia w tym kontekście sędziego, sąd, sędziego śledczego i prokuratora.

Kontekst

Wydanie i zatwierdzenie END podlega innym procedurom i gwarancjom niż te wynikające z decyzji ramowej w sprawie EAN. Art. 6 ust. 1 Art. 2 ust. lit. c) Motyw 11 dyrektywy zawiera dwa wymogi dotyczące wydania lub zatwierdzenia END. Po pierwsze END powinien zostać wydany, jeśli wybrana czynność dochodzeniowa jest konieczna i proporcjonalna. Po drugie, w podobnej sprawie krajowej zarządzenie przeprowadzenia czynności dochodzeniowej(-ych) wskazanej(-ych) w END musi być dopuszczalne.

Cel

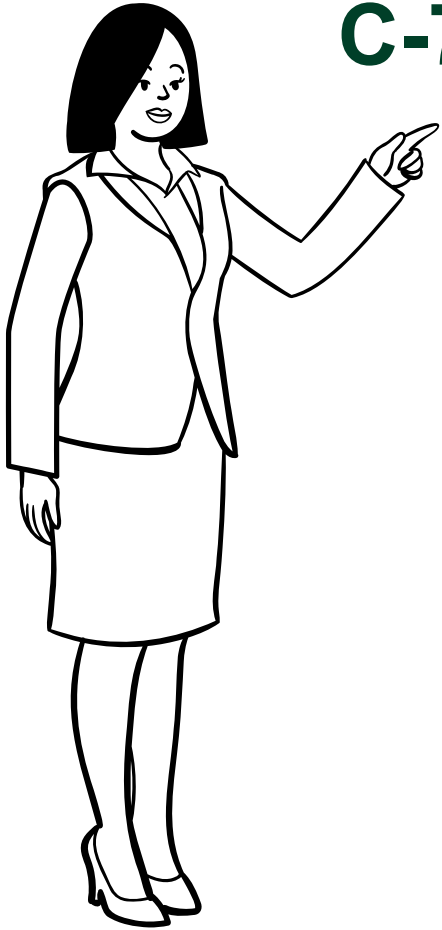
Decyzja w sprawie EAN i dyrektywa END mają różne cele. Ta pierwsza ma na celu umożliwienie aresztowania i przekazania osoby, której dotyczy wnioski, w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności / środka zabezpieczającego. Celem dyrektywy END jest przeprowadzenie jednej lub kilku określonych czynności dochodzeniowych w celu uzyskania materiału dowodowego.

Rozstrzygnięcie

Art. 1 ust. 1 i Art. 2 lit. c) dyrektywy END należy interpretować w ten sposób, że pojęcie „organu wymiaru sprawiedliwości” i „organu wydającego” **obejmuje prokuratora państwa członkowskiego** niezależnie od ewentualnego ustawowego stosunku podporządkowania, jaki może istnieć między tym prokuratorem lub prokuraturą a władzą wykonawczą tego państwa członkowskiego i narażenia tego prokuratora lub prokuratury na ryzyko podlegania w ramach podejmowania decyzji w sprawie wydania europejskiego nakazu dochodzeniowego, bezpośrednio lub pośrednio, indywidualnym poleceniom lub instrukcjom ze strony władzy wykonawczej.

- ➔ Wykładnia art. 6 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie EAN, zgodnie z którą pojęcie organu wydającego nie obejmuje prokuratury państwa członkowskiego nie ma zastosowania w kontekście dyrektywy END.

C-724/19 HP

Prokurator jako organ wydający

Okoliczności faktyczne

Bułgaria wydała cztery europejskie nakazy dochodzeniowe w celu zgromadzenia danych o ruchu i danych o lokalizacji z Belgii, Niemiec, Austrii i Szwecji. HP był podejrzany o finansowanie działalności terrorystycznej i że w ramach tej działalności rozmawiał on przez telefon z osobami zamieszkującymi na terytorium ww. państw członkowskich.

Przekazała postanowienie o uznaniu europejskiego nakazu dochodzeniowego

Na podstawie zgromadzonych dowodów, w tym w następstwie udzielenia odpowiedzi zainteresowanych państw wykonujących, w stosunku do HP i pięciu innych osób podniesiono zarzuty dotyczące niezgodnego z prawem finansowania działalności terrorystycznej i uczestnictwa w grupie przestępczej finansującej taką działalność.

Nie przekazały postanowienia o uznaniu europejskiego nakazu dochodzeniowego

Okoliczności faktyczne

Chcąc ocenić, czy to oskarżenie jest zasadne, belgijski sąd odsyłający zapytał, czy:

- ~ żądanie gromadzenia danych o ruchu i danych o lokalizacji dotyczących przekazów telekomunikacyjnych za pomocą czterech europejskich nakazów dochodzeniowych jest zgodne z prawem
- ~ może on a oprzeć się na dowodach zebranych na podstawie tych nakazów, aby ustalić popełnienie przestępstwa, o które oskarżono HP.

Bułgarski sąd karny złożył wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w sprawie wykładni art. 2 lit. c) dyrektywy END.

Pytanie prejudycjalne

Bułgarski sąd karny złożył wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w sprawie wykładni art. 2 lit. c) dyrektywy END.

- 1) Czy przepis krajowy, zgodnie z którym w postępowaniu przygotowawczym w ramach postępowania karnego organem właściwym do wydania [europejskiego nakazu dochodzeniowego] dotyczącego udostępnienia danych o ruchu i o lokalizacji w odniesieniu do przekazów telekomunikacyjnych jest prokurator, podczas gdy w sprawach krajowych o podobnym charakterze organem właściwym do tego jest sąd, jest zgodny z art. 2 lit. c) ppkt (i) dyrektywy 2014/41 oraz z zasadą równowagi?
- 2) Czy uznanie takiego [europejskiego nakazu dochodzeniowego] przez właściwy organ w państwie wykonującym (prokuratora lub sędziego śledczego) zastępuje postanowienie sądu wymagane zgodnie z prawem państwa wydającego nakaz?”.

Zastosowanie orzecznictwa

Pytanie pierwsze dąży w istocie do ustalenia, czy art. 2 lit. c) ppkt (i) dyrektywy END należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie właściwości prokuratora do wydania, w postępowaniu przygotowawczym w ramach postępowania karnego, europejskiego nakazu dochodzeniowego w rozumieniu tej dyrektywy, mającego na celu uzyskanie dostępu do danych o ruchu i danych o lokalizacji dotyczących przekazów telekomunikacyjnych, jeśli w ramach podobnego postępowania krajowego zarządzenie czynności dochodzeniowej w celu uzyskania dostępu do takich danych jest objęte wyłączną właściwością sędziego.

W art. 2 c) zdefiniowano pojęcie „organu wydającego”. W art. 2 c) ppkt. i) wymieniono organy wydające, natomiast w art. 2 lit. c) ppkt. ii) wspomniano o każdym innym właściwym organie określonym przez państwo wydające i wypełniającym swoją funkcję organu dochodzeniowego w postępowaniu karnym, który jest w danej sprawie właściwy, by nakazać gromadzenie materiału dowodowego.

Wykładni art. 2 lit. c) ppkt (i) dyrektywy należy zatem dokonać, uwzględniając kontekst oraz cele dyrektywy.

Zastosowanie orzecznictwa

KONTEKST

Art. 6 ust. 1 lit. a) oraz motyw 11 dyrektywy nakłada na organ wydający obowiązek zbadania niezbędności i proporcjonalności czynności dochodzeniowej, której dotyczy europejski nakaz dochodzeniowy. W ramach niektórych szczególnych czynności dochodzeniowych organ wydający powinien przedstawić dodatkowe uzasadnienie oraz powinien być organem prowadzącym dochodzenie w ramach danego postępowania karnego.

Celem motywów 5 i 8 dyrektywy jest ustanowienie jednego, uproszczonego instrumentu tak, aby uprościć współpracę sądową, opierającą się na wysokim stopniu zaufania między państwami członkowskimi.

CELE

Organ wydający

- uzasadnia, dlaczego uważa, że żądane informacje będą miały zasadnicze znaczenie dla postępowania karnego
- jest właściwy, by nakazać gromadzenie materiału dowodowego

Rozstrzygnięcie sprawy

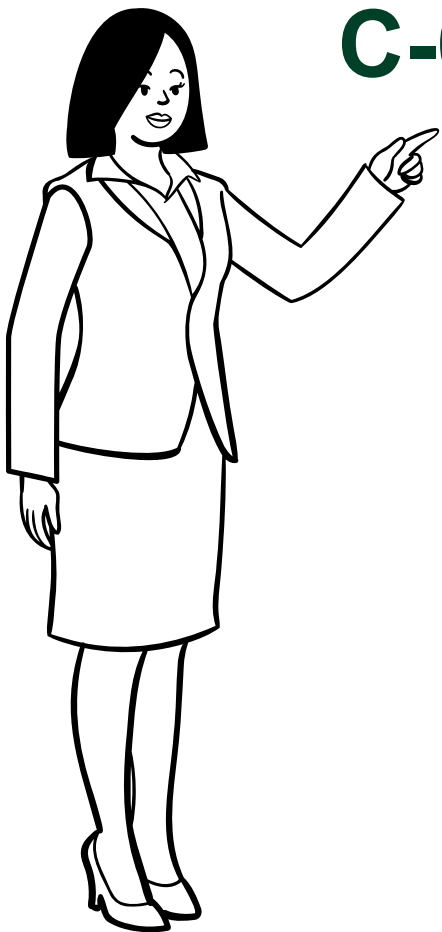
Pytanie 1

Art. 2 lit. c) ppkt (i) dyrektywy 2014/41 należy interpretować w ten sposób, że **stoi on na przeszkodzie właściwości prokuratora do wydania, w postępowaniu przygotowawczym w ramach postępowania karnego, europejskiego nakazu dochodzeniowego w rozumieniu tej dyrektywy**, mającego na celu uzyskanie dostępu do danych o ruchu i danych o lokalizacji dotyczących przekazów telekomunikacyjnych, jeśli w ramach podobnego postępowania krajowego zarządzenie czynności dochodzeniowej w celu uzyskania dostępu do takich danych jest objęte wyłączną właściwością sędziego.

Pytanie 2

Art. 6 i art. 9 ust. 1 i 3 dyrektywy 2014/41 należy interpretować w ten sposób, że uznanie przez organ wykonujący europejskiego nakazu dochodzeniowego wydanego w celu uzyskania dostępu do danych o ruchu i danych o lokalizacji dotyczących przekazów telekomunikacyjnych nie może zastąpić spełnienia wymogów mających zastosowanie w państwie wydającym, jeśli nakaz ten został nieprawidłowo wydany przez prokuratora, podczas gdy w ramach podobnego postępowania krajowego zarządzenie czynności dochodzeniowej mającej na celu gromadzenie takich danych jest objęte wyłączną właściwością sędziego.

C-66/20 XK

Prokurator jako organ wydający

Okoliczności faktyczne

Niemiecki urząd skarbowy przekazał prokuraturze we Włoszech europejski nakaz dochodzeniowy w sprawie przeszukania lokalu przedsiębiorstwa XK w ramach dochodzenia w sprawie uchylania się od płacenia podatku dochodowego. Część L tego nakazu, w której w razie potrzeby należy podać dane kontaktowe organu wymiaru sprawiedliwości, który zatwierdził wspomniany europejski nakaz dochodzeniowy, nie została wypełniona. Włoska prokuratura zwróciła się więc do urzędu skarbowego o przekazanie jej kopii europejskiego nakazu dochodzeniowego zatwierdzonego przez organ wymiaru sprawiedliwości. Niemiecki urząd skarbowy poinformował prokuraturę, że europejski nakaz dochodzeniowy nie musi zostać zatwierdzony przez organ wymiaru sprawiedliwości, ponieważ zgodnie z prawem krajowym należy zaklasyfikować go jako organ wymiaru sprawiedliwości w rozumieniu art. 2 lit. c) dyrektywy END.

Niemiecki urząd skarbowy twierdzi, że może wydać europejski nakaz dochodzeniowy, podpisany przez dyrektora administracyjnego, bez konieczności zatwierdzenia go przez sędziego lub prokuratora z tego względu, że jest on uprawniony do wykonywania tych samych praw i obowiązków co prokuratura niemiecka na podstawie prawa krajowego.

Włoska prokuratura w Trydencie porusza kwestię, czy i w jakim zakresie art. 2 lit. c) dyrektywy 2014/41 zezwala państwu członkowskiemu na przekazanie europejskiego nakazu dochodzeniowego wydanego przez organ administracyjny, jeżeli nie został on zatwierdzony przez organ wymiaru sprawiedliwości.

Pytanie prejudycjalne

Wykładnia zatwierdzenia

Czy [art. 2 lit. c) ppkt (ii)] dyrektywy [2014/41] w zakresie, w jakim przewiduje on, że za organ wydający może być również uznany »każdy inny właściwy organ określony przez państwo wydające i w danym przypadku wypełniający swoją funkcję organu dochodzeniowego w postępowaniu karnym, który jest w danej sprawie właściwy, by nakazać gromadzenie materiału dowodowego zgodnie z prawem krajowym«, stanowiąc jednak, że w takim przypadku, »zanim [END] zostanie przekazany organowi wykonującemu [END], jest on zatwierdzany, po przeanalizowaniu jego zgodności z warunkami wydawania [END] zgodnie z niniejszą dyrektywą, w szczególności z warunkami określonymi w **art. 6 ust. 1, przez sędziego, sąd, sędziego śledczego lub prokuratora w państwie wydającym**«, należy interpretować w ten sposób, że **pozwala on państwu członkowskiemu na zwolnienie organu administracji z obowiązku zatwierdzenia [END]**, uznając tenże organ administracji za »organ wymiaru sprawiedliwości« w rozumieniu art. 2 dyrektywy?”.

Zastosowanie orzecznictwa

Kwestia kwalifikowalności

Wniosek włoskiej prokuratury o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym został uznany za niedopuszczalny.

DLACZEGO

Właściwe organy wyraziły wątpliwości co do tego, czy prokuratura w Trydencie ma status „sądu” w rozumieniu art. 267 TFUE. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunał bierze pod uwagę szereg okoliczności, takich jak:

podstawa prawna istnienia organu

kontradyktoryjność postępowania

stały charakter organu

stosowanie przez organ przepisów prawa

obligatoryjność jurysdykcji organu

niezawisłość organu

C-274/14

Stosowanie orzecznictwa i rozstrzygnięcie sprawy

Kwestia kwalifikowalności

Trybunał bada również, czy prokuratura w Trydencie działa w ramach wykonywania działalności sądowniczej w rozumieniu art. 267 TFUE.

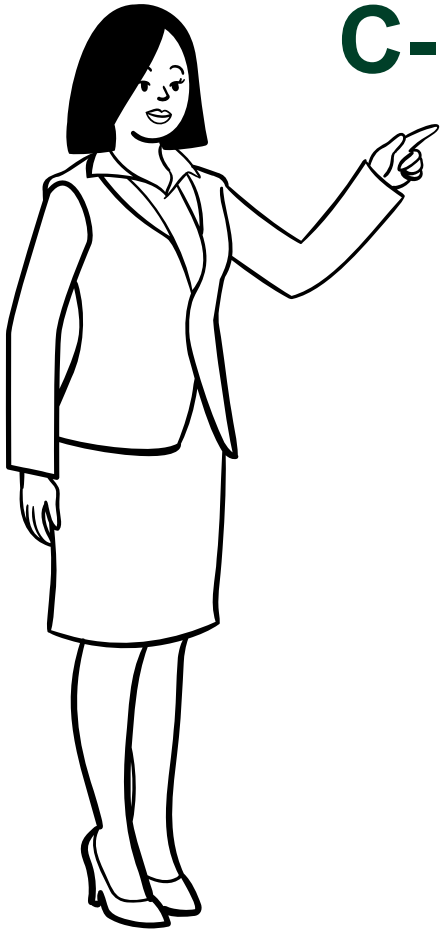

Działając jako organ wykonujący europejski nakaz dochodzeniowy w rozumieniu art. 2 lit. d) dyrektywy 2014/41, włoska prokuratura, taka jak prokuratura w Trydencie, nie jest powołana do rozstrzygnięcia sporu, a zatem nie można uznać, że pełni funkcję wymiaru sprawiedliwości.

TEKST

Art. 1 ust. 1 Art. 1 ust. 2 Art. 9 UST. 3 i motyw 34 dyrektywy END

C-16/22 MS

Prokurator jako organ wydający

Pytanie prejudycjalne

NAJNOWSZA SPRAWA

Czy art. 1 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 2 lit. c) ppkt (i) [dyrektywy 2014/41] należy interpretować w ten sposób, że za »organ [wymiaru sprawiedliwości]« i »organ wydający« w rozumieniu tych przepisów należy uznać również niemiecki Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung (urząd skarbowy do spraw przestępstw podatkowych i dochodzeń podatkowych), który na podstawie przepisów krajowych jest upoważniony do wykonywania praw i obowiązków prokuratury w odniesieniu do określonych przestępstw”?

WIĘCEJ INFORMACJI WKRÓTCE